

**REGULAMENT
DE ORGANIZARE ȘI FUNCȚIONARE
AL
COMISIEI CENTRALE DE
OBSERVATORI ȘI DELEGAȚI F.R.H.**

Articolul 1.

În sensul prezentului regulament abrevierile, termenii și sintagmele de mai jos au următoarele semnificații:

- 1) I.H.F. - Federația Internațională de Handbal
- 2) E.H.F. - Federația Europeană de Handbal
- 3) F.R.H. - Federația Română de Handbal
- 4) Consiliul de Administrație (C.A.) – Organul de conducere și de administrare a patrimoniului F.R.H. care asigură punerea în executare a hotărârilor Adunării Generale, regulile generale privind organizarea și funcționarea acestuia fiind stabilite în Statutul F.R.H.
- 5) Comitetul director (CD) al F.R.H. – Este organul executiv care aduce la îndeplinire hotărârile C.A. și soluționează problemele ce necesită luarea unor decizii imediate între ședințele Consiliului de Administrație, care urmează a fi ratificate de către C.A.;
- 6) C.Arb. - Comisia de Arbitri
- 7) C.C.A. - Comisia Centrală de Arbitri
- 8) C.C.C. – Comisia Centrală de Competiții 9) C.C.D. - Comisia Centrală de Disciplină
- 10) C.C.O.D. – Comisia Centrală de Observatori și Delegați
- 11) A.J.H / A.M.H – Asociații Județene de Handbal / Asociația de Handbal a Municipiului București – persoane juridice de drept privat, constituite potrivit prevederilor Legii educației fizice și sportului nr. 69/2000, cu modificările și completările ulterioare
 - a) C.J.A. – Comisia Județeană de Arbitri
 - b) C.M.A. – Comisia Municipală de Arbitri
- 12) Oficial – Persoana care reprezintă sau care este delegată să reprezinte F.R.H. sau alta structura afiliată.
- 13) Antrenor – Persoana atestată conform legislației în vigoare care pregătește și conduce procesul instructiv/educativ al echipelor participante în competiții;
- 14) Arbitru – Persoana autorizată și delegată conform regulamentelor și normelor în vigoare, care evaluează calitatea prestației la jocurile de handbal, urmărește respectarea regulilor de joc și aplică sancțiunile în cadrul jocului de handbal;
- 15) Observator / Delegat federal
 - a) Observator/Delegat/Supervizor – Persoană autorizată și delegată conform regulamentelor și normelor în vigoare, să supravegheze și să controleze organizarea și desfășurarea competițiilor oficiale de handbal, precum și să evalueze și să noteze calitatea și prestația arbitrilor;

- b) Delegat federal (Secretar de Competiție) – Persoana delegată de către F.R.H. la turnee, din rândul membrilor C.C.C., C.C.A., C.C.O.D., C.C.D., să întocmească evidențele și actele administrativ – contabile pentru decontarea cheltuielilor aferente și să controleze organizarea și desfășurarea turneului.
- 16) Arbitri internaționali / europeni (continentali)
- a) arbitri IHF - arbitrii care au promovat unul sau mai multe cursuri pentru arbitri organizate de către I.H.F. și care au dreptul să arbitreze jocuri în competițiile organizate de către I.H.F. = arbitri internaționali.
 - b) candidați I.H.F. - arbitrii E.H.F., care îndeplinesc condițiile impuse de către I.H.F.
pentru a fi convocați la cursurile organizate de către I.H.F
 - c) arbitri E.H.F. - arbitrii care au promovat un curs pentru arbitri organizat de către E.H.F. și care au dreptul să arbitreze jocuri în competițiile organizate de către E.H.F. = arbitri europeni (continentali).
 - d) candidați E.H.F. - arbitrii care îndeplinesc condițiile impuse de către E.H.F. pentru a fi convocați la cursurile organizate de către E.H.F
 - e) E.H.F. - Y.R.P. (E.H.F. - programul Arbitru Tânăr European al EHF) - arbitrii care îndeplinesc condițiile impuse de către E.H.F. pentru a fi convocați la unul sau mai multe cursuri organizate de către E.H.F. pentru arbitrii tineri.
- 17) Observatori/ Delegati E.H.F./I.H.F.
- a) Observatori /Delegati E.H.F. – observatorii care au absolvit un curs de observatori
E.H.F., care sunt testați periodic de către E.H.F. și care sunt nominalizați să officieze la jocurile organizate de către E.H.F.
 - b) Observatori/Delegati I.H.F. – observatorii selectați de către I.H.F., dintre observatorii E.H.F. și care sunt nominalizați să officieze la competițiile organizate de către I.H.F.
- 18) M.T.S. – Ministerul Tineretului și Sportului
- 19) Regulament/Normă – Orice act cu caracter normativ emis de F.R.H. în aplicarea și completarea dispozițiilor statutare
- 20) L.P.H. - Liga Profesionistă de Handbal, respectiv structură sportivă constituită prin asocierea cluburilor sportive profesioniste de handbal, subordonată Federației Române de Handbal
- 21) I.N.M.S. - Institutul National de Medicină Sportivă (inclusiv centrele regionale)
- 22) Taxa – Suma de bani pe care o achită membrii F.R.H., sportivii, antrenorii, arbitri în schimbul unor servicii prestate sau al anumitor drepturi, în condițiile și la termenele stabilite de regulamentele F.R.H.

- 23) Cotizație – Sumă de bani pe care trebuie să o achite în fiecare an membrii F.R.H., în condițiile și la termenele stabilite de Statutul și regulamentele F.R.H.
- 24) Penalitate – Sancțiune pecuniară ce constă în suma de bani pe care cel care săvârșește o abatere disciplinară/o încălcare a prevederilor prezentului statut, a regulamentelor și a normelor F.R.H. este obligat să o plătească în contul F.R.H.

Articolul 2.

Comisia Centrală de Observatori și Delegați (C.C.O.D.) este formată din observatori și delegați F.R.H. care au obținut acreditarea în urma promovării examenului organizat în cadrul Consfătuirii anuale, la începutul sezonului.

Comisia Centrală de observatori și delegați colaborează cu A.J.H./A.M.H. și împreună cu corpul de arbitri divizionari militează pentru buna și corectă desfășurare a activității handbalistice la toate nivelurile, în plan intern, precum și la competițiile internaționale desfășurate pe teritoriul național.

Articolul 3.

Din Comisia Centrală de Observatori și Delegați pot face parte acele persoane care au abilități în domeniu, cunoscuți ca având un comportament bazat pe bună-credință, corectitudine, integritate morală și profesională, ce sunt selecționați și testați și care au promovat examenul anual la începutul sezonului Ligii Naționale de handbal, persoane ce provin din rândul:

pentru observatori

- a) foștilor arbitri internaționali sau divizionari, care au activat în liga națională,
- b) foștilor antrenori care posedă carnet categoria I (antrenor maestru) sau Master Coach și care au activat minim 5 sezoane în Liga Națională
- c) foștilor sportivi care au activat minim 5 sezoane în Liga Națională
- d) observatorilor care au activat minim 5 sezoane în Liga Națională

pentru delegați

- a) profesori cu specializare handbal, care au participat la cel puțin 5 sezoane competiționale la categoriile de juniori și care nu mai antrenează la nici-o entitate sportivă afiliată la FRH.
- b) foști arbitri care au activat la nivelul ligii a doua și juniori
- c) membri ai comisiilor FRH
- d) foștilor oficiali și sportivi ai echipelor de Liga Națională.

Articolul 4.

Prezența la un joc de handbal a președintelui F.R.H., a secretarului general, observatorilor E.H.F./I.H.F., a președinților tuturor comisiilor F.R.H. (acolo unde nu au fost desemnați ca observator/delegat) se constituie ca observator de drept

și de fapt. Constatările celor în cauză, vor fi apreciate ca cele ale unui observator/delegat oficial.

Articolul 5.

Comisia Centrală de Observatori și Delegați are drept scop urmărirea și îmbunătățirea performanțelor arbitrilor și observatorilor, precum și promovarea handbalului la toate nivelurile, în rândul sportivilor, antrenorilor, persoanelor oficiale, de supraveghere a respectării statutului și a celorlalte regulamente de desfășurare a activităților handbalistice.

Articolul 6.

Președintele C.C.O.D. este propus de către Secretarul general, președintelui F.R.H. Acesta trebuie validat de către Comitetul Director și aprobat de C.A. al F.R.H. Președintele C.C.O.D. trebuie să îndeplinească următoarele criterii:

- Fost arbitru internațional/național sau observator internațional/național cu performanțe recunoscute
- Sa aibă un comportament bazat pe bună-credință, corectitudine, integritate morala și profesională
- Fără cazier judiciar, cu excepția infracțiunilor săvârșite din culpă.

Articolul 7.

Comisia Centrală de Observatori și Delegați este formată din:

- Președinte
- Vicepreședinte
- 1 - 3 membri, dintre care unul este numit secretar.

Ședințele C.C.O.D. sunt săptămânale, în principiu Luni orele 15:00 – 20:00, sau ori de câte ori este necesar pentru rezolvarea tuturor problemelor apărute. Întâlnirile se fac, de regulă, la sediul F.R.H. sau într-o altă locație comunicată din timp. Pentru situații urgente, președintele poate contacta telefonic sau prin alte mijloace electronice membrii C.C.O.D.

Articolul 8.

Comisia Centrală de Observatori și Delegați delegă observatori la toate jocurile din cadrul Ligii Naționale de handbal, feminin și masculin, la orice joc din cadrul campionatelor naționale la care F.R.H. consideră că este necesar, precum și la solicitarea formulată în scris, **cu minim 3 trei) zile calendaristice** înainte de disputarea jocului, de către orice parte interesată, participantă la joc.

Articolul 9.

La unele jocuri oficiale care pot prezenta un grad de risc ridicat sau importanță deosebită, pot fi delegați supervizori. Aceștia fac parte din Corpul observatorilor. Conducerea F.R.H., cea a C.C.O.D. își rezerva dreptul de a delega supervizori atunci când consideră a fi necesar.

Articolul 10.

- a) Observatorii, delegații, supervizorii oficiali nu pot fi delegați la jocurile la care participă ca arbitri, jucători, oficiali de echipă, rudele sau afinii lor de gradul I-III.
- b) Observatorul/delegatul este obligat să acorde arbitrilor asistența necesară pentru îndeplinirea în condiții optime a atribuțiilor acestora din urmă.

Articolul 11.

1 În vederea participării la examenul pentru funcția de observator, candidații trebuie să îndeplinească următoarele cerințe:

- a) Orice cetățean cu domiciliul stabil în România (vorbitor de lb engleză sau română).
- b) foști arbitri internaționali sau divizionari;
- c) Participarea efectivă pentru minim 5 ani la Liga Națională ca antrenor maestru sau master coach, sportiv de performanță sau observator.
- d) Să prezinte un CV handbalistic la zi;
- e) Să nu fie sub relații contractuale de muncă sau de altă natură cu un club sportiv (handbal) afiliat la FRH. ce își desfășoară activitatea la același nivel competițional național, sau să fie implicat sub orice formă în conducerea unei echipe de handbal din același eșalon competițional. Dacă, ulterior promovării examenului, un observator intră în relații contractuale de muncă sau de altă natură cu un club sportiv (handbal), acestuia i se ridică în mod automat dreptul de a oficia jocuri la nivelul competițional respectiv.
- f) Să nu aibă cazier judiciar cu excepția infracțiunilor săvârșite din culpă, acesta urmând a fi prezentat la începutul fiecărui sezon competițional, împreună cu celelalte documente solicitate
- g) Să nu fi suferit în timpul activității de sportiv, antrenor, conducător, arbitru, observator, delegat, persoană oficială, o sancțiune de excludere din viața sportivă, antrenorat, arbitraj/observator
- h) Să nu depășească vârsta de **55** de ani la prima candidatură pentru ocuparea unui post de observator / delegat și cea de **70** pentru examenul din anul respectiv;

PRECIZARE: dacă la data examenului candidatul a împlinit vârsta de 70 de ani, acesta nu este eligibil pentru a participa la examen.

Comisia Centrală de Observatori și Delegați alcătuiește și supune spre aprobare conducerii F.R.H., lista cu persoanele abilitate a fi invitate să susțină examenul **anual** pentru dobândirea calității de observator al F.R.H.;

Se declară admis și se atestă ca observator pentru sezonul respectiv, candidatul care îndeplinește cumulativ următoarele condiții:

- 1) Are dosarul complet din punct de Vedere al condițiilor de înscriere la concurs

- 2) A demonstrat cunoștințe de operare a raportului de joc online și completarea corectă a documentelor ce se întocmesc după joc.
 - 3) a obținut minim 24 de puncte (din 30 posibile) la examenul **anual**. Durata examenului fiind de 45 de minute.
2. În vederea participării la examenul pentru funcția de delegat, candidații trebuie să îndeplinească următoarele cerințe:
- a) Orice cetățean cu domiciliul stabil în România (vorbitor de lb engleză sau română).
 - b) Sa fie profesori cu specializarea handbal, care au participat la cel puțin 5 sezoane competiționale la categoriile de juniori si care nu mai antrenează la nicio entitate sportivă afiliată FRH, foști arbitri care au activat la nivelul ligii a doua și juniori sau membri ai comisiilor F.R.H.
 - c) Să nu aibă cazier judiciar, cu excepția infracțiunilor săvârșite din culpă.
Se declară admis și se atestă ca delegat pentru sezonul respectiv, candidatul care a obținut minim 24 de puncte (din 30 posibile) la examenul **anual**.

Articolul 12.

Sunt selectați și invitați să susțină concurs pentru admiterea în Comisia Centrală de Observatori și Delegați, persoane cunoscute și apreciate pentru competență, comportament bazat pe bună credință, corectitudine, integritate morală, experiența în activitatea handbalistică., pentru dorința de a dobândi, prin ceea ce întreprinde activitatea de observator/delegat al F.R.H., nivelul cunoștințelor privind conținutul următoarelor documente cu modificările și completările la zi.

- Statutul F.R.H.;
- Regulamentul jocului de handbal (cu modificările cele mai recente comunicate de E.H.F.)
- Regulamentul de desfășurare Liga Națională, masculin și feminin;
- Regulamentul de desfășurare Cupa României;
- Regulamentul de desfășurare Supercupa României;
- Regulamentul de desfășurare Divizia A, masculin și feminin;
- Regulament de desfășurare Campionat Național de Tineret masculin și feminin;
- Regulamentul de desfășurare campionate naționale de juniori I-IV, masculin și feminin, precum și norme de aplicare a regulamentelor de joc;
- Regulamentul de organizare și desfășurare a competițiilor naționale de handbal din România ;
- Caietele de sarcini ale Ligii Naționale, Cupei României, Supercupei României și Diviziei A;
- Alte acte normative și cerințe ale F.R.H, postate pe site-ul F.R.H., pentru buna desfășurare a unui joc de handbal.

Ei trebuie să fie apti din punct de vedere medical, prezentând un aviz medical de la o instituție sanitară abilitată, având înscris perioada de valabilitate, ștampila instituției și parafa medicului.

Anual, se organizează concursul pentru dobândirea calității de observator/delegat, înaintea începerii sezonului competițional următor.

Președinții și membrii comisiilor C.C.A. și C.C.O.D. vor participa și ei la susținerea examenelor și trebuie să prezinte avizul medical în condițiile prezentate anterior. De asemenea, vor participa la concurs și observatorii internaționali, chiar dacă au susținut examen în cadrul unei competiții la care au fost delegați înainte de data programării examenului.

Membrilor comisiilor CCA și CCOD li se aplică aceleași condiții de eligibilitate ca tuturor celorlalți observatori și delegați, inclusiv cele de vârstă.

Articolul 13.

Data și locul susținerii examenului **anual** vor fi anunțate din timp, la propunerea președintelui C.C.O.D, cu avizul Secretarului general. Comitetul Director va aproba data și locul examenului și după aprobare acestea vor fi făcute publice prin afișare pe site-ul F.R.H., Buletin informativ, comunicat C.C.O.D. Costurile prilejuite de susținerea concursului pentru dobândirea calității de observator F.R.H. privind transportul, cazarea, masa și latura administrativă vor fi suportate de către participanți, dacă nu se precizează altfel în comunicările FRH.

Măsurile privind deplasarea la și de la locul de desfășurare a concursului revine în sarcina exclusivă candidaților. Eventualele evenimente deosebite privind deplasarea în vederea susținerii concursului pentru dobândirea calității de observator/delegat F.R.H. revin în exclusivitate participantului (candidatului).

La începutul returului (în cadrul unei Consfătuiri) și oricând FRH / CCOD consideră, se vor organiza testări, cu prezenta fizică sau online, pentru pregătirea teoretică și practică continuă a observatorilor / delegaților.

Articolul 14.

Observatorii/delegații își vor asuma responsabilitatea pentru asigurarea privind riscurile provenite din îndeplinirea atribuțiilor acestora la jocurile de handbal la care sunt delegați privind transportul acestora la și de la joc, cazarea și activitatea în sine ca observator/delegat F.R.H..

Articolul 15.

Nerespectarea de către observator /delegat a obligațiilor prevăzute de R.O.D.C.N.H. sau de Regulamentul privind activitatea observatorilor și delegaților atrage după sine sancționarea acestora de către forul competent din cadrul F.R.H., A.J.H./A.M.H.

Articolul 16. Comunicarea nominalizărilor pentru observator și delegat se face în timp util, prin afișare pe site-ul F.R.H. la secțiunea „știri” și/sau „competiții” pentru delegările săptămânale și/sau telefonice în special pentru delegările de urgență.

Articolul 17. Obligațiile observatorului/delegatului după primirea nominalizării:

- a) Un observator/delegat care nu a anunțat o eventuală indisponibilitate, în termenele prevăzute de regulament, nu mai trebuie să confirme telefonic/e-mail președintelui CCOD nominalizarea. Neprezentarea la joc se sancționează disciplinar.
- b) În eventualitatea în care un observator/delegat nu poate participa la un joc, acesta va anunța în scris, prin e-mail către C.C.O.D. și F.R.H., cu minim 48 de ore înaintea orei oficiale de începere a jocului, cu motivarea temeinic argumentată.
După acceptarea delegării, observatorii/delegații sunt datori să se pregătească pentru misiunea lor, asigurându-se că sunt informați cu privire la:
 1. Regulamentul competiției în cadrul căreia se desfășoară jocul respectiv;
 2. Caiet de Sarcini Liga Națională/Cupa și Supercupa României, Div A;
 3. Atribuțiile pe care le are pentru buna desfășurare a jocului;
 4. Dispozițiile regulamentare privind sala de joc, măsurile de ordine, protecție și securitate la locul de desfășurare al competiției, precum și în exteriorul sălii de joc (prin forțele de ordine ale Jandarmeriei), accesul persoanelor în incintă, la vestiare, cabina medicului sălii, cabina de transmisie TV, o rampă de acces pentru persoanele cu dizabilități, alte anexe ale complexului sportiv;
 5. Caracterul și importanța jocului respectiv (etapă de campionat, joc eliminatoriu sau de baraj), locurile ocupate de cele două echipe în clasament, eventualele conflicte anterioare;
 6. Să se informeze asupra eventualelor suspendări ale jucătorilor sau oficialilor celor două echipe și eventual să îi informeze pe reprezentanții echipelor;
 7. Numele arbitrilor principali care oficiază la jocul respectiv;
- c) Observatorii trebuie să ajungă la sala cu minim 90 de minute înainte de începerea jocului;
- d) În situația în care, la sala de joc nu s-a prezentat sau s-a prezentat după ora oficială de începere a jocului, din diverse motive, observatorul delegat inițial, nu mai poate lua parte la joc. Dacă la locul de desfășurare al jocului există

un observator F.R.H., acesta poate fi nominalizat de către conducerea C.C.O.D. pentru a oficia la jocul respectiv.

- e) În situația în care, la sală nu este niciun observator, jocul se poate desfășura fără acest oficial, sarcinile lui fiind preluate de către arbitrul trecut primul în raportul de joc.

Articolul 18. Atribuțiile observatorului/delegatului

- a) Observatorul/delegatul supraveghează organizarea și desfășurarea în condiții regulamentare a jocului la care este delegat, urmărind respectarea statutului și regulamentelor F.R.H. referitoare la organizarea de jocuri oficiale. După caz, cere clubului organizator să întreprindă cele mai eficiente măsuri pentru remedierea neconformităților constatate, menținerea ordinii înaintea, în timpul și după terminarea jocului, în interiorul / exteriorul arenei sportive.
- b) Verificarea existenței și amplasării camerelor de luat vederi, atenționarea reprezentantului echipei gazdă pentru asigurarea locurilor pentru înregistrarea jocului de către persoanele abilitate prin regulamentul F.R.H., crearea condițiilor optime de filmare pentru echipa oaspete.
- c) Observatorul / delegatul trebuie să acorde arbitrilor maximum de asistență posibilă pentru îndeplinirea în condiții optime a atribuțiilor acestora. El trebuie să se asigure că echipa de arbitri este lăsată să se concentreze în liniște asupra jocului și să ceară organizatorilor să ia măsurile necesare pentru interzicerea accesului la vestiare persoanelor neautorizate. În acest scop, el va solicita în mod expres organizatorilor ca forțele de ordine să nu permită accesul la vestiare și pe terenul de joc decât persoanele autorizate de R.O.D.C.N.H. La pauza jocului, în vestiarul arbitrilor poate accede numai, dacă este strict nevoie, observatorul/delegatul întâlniri. Este interzis accesul oricărei alte persoane în vestiarul arbitrilor. Circulația arbitrilor de la vestiar la teren și invers se va face numai în prezența observatorului la Liga Națională, însoțit și de minim un steward.
- d) Observatorilor și delegaților le este interzis să schimbe o decizie a arbitrilor. În situații cu totul deosebite, în special când timpul de joc este întrerupt și arbitri iau o decizie nereglementară sau incompletă, în cazul unor decizii care constituie motive de protest, observatorul/delegatul trebuie să îi informeze pe arbitri despre prevederile regulamentare, urmând a se aplica decizia corectă. În situația în care, prin decizie asumată de arbitri principali, observatorul nu este de acord cu aceasta, urmează un raport suplimentar.
- e) Urmărirea și asigurarea completării raportului de joc, verificarea legitimațiilor sportivilor în care să fie trecut numele sportivului, clubul aparținător, având de asemenea scrisă viza anuală, viza medicală din partea unei instituții specializate medicină sportivă cu parafa medicului, verificarea legitimațiilor oficialilor de echipă, completate corect și cu viza anuală și medicală valabile un an, a ecusoanelor persoanelor oficiale înscrise în raportul de joc.

La Liga Națională masculin și feminin, legitimarea sportivilor și a staffului echipei se va face folosind [Sistemul Electronic de Înregistrare](#).

- f) După terminarea jocului, închiderea raportului de joc online. În cazul în care scorerul online nu este prezent la joc, observatorul/delegatul va specifica în raportul suplimentar. Totodată, acesta va întocmi raportul online pe baza raportului de joc scris.
- g) În cazul unor abateri grave, se va întocmi un raport suplimentar ce va fi înaintat de urgență din localitatea desfășurarea jocului competiției ccdiciplina@frh.ro
În măsura posibilităților, se vor pune la dispoziția C.C.D., secvențe video înregistrare, despre o anumită situație neregulamentară petrecută la locul de desfășurare a competiției). Secretarul General al FRH va fi informat concomitent cu CCD despre orice raport suplimentar sau incident.
- h) În cazul meciurilor transmise la TV, observatorul se asigură de participarea antrenorilor și jucătorilor la sesiunea de interviuri realizate de partenerul TV, la pauză și la finalului meciului, conform Caietelor de Sarcini. În cazul în care cei implicați refuză acordarea de interviuri partenerului TV, observatorul va întocmi raport suplimentar.
- i) Observatorilor le este interzis ca înainte, în timpul și după terminarea jocului, să dea declarații în mass-media și să analizeze prestația arbitrilor în prezența oficialilor echipelor sau altor persoane fără drept în acest sens.
- j) Alte atribuții stabilite conform caietelor de sarcini la Liga Națională ,Cupa României și Divizia A.

Articolul 19. Obiectivele principale ale inspecției sunt:

- a) Organizarea regulamentară a jocului (calitatea terenului de joc, a porților, a plaselor, a tablei de marcaj, a mesei oficiale cu accesoriile necesare, amplasarea băncilor de rezerve, existența scaunelor în tribună, amplasarea celor două galerii în zone diametral opuse, accesul spectatorilor în proporție de maxim 90 % din capacitatea tribunelor, vestiare, echipe și arbitrii, asistența medicală, salvare utilată corespunzător, măsuri de ordine și protecție). Verificarea marcajului suprafeței de joc (corectitudine și vizibilitate), a sistemului de cronometrare, a iluminatului corespunzător al sălii, măsurile de ordine și siguranță medicală, amplasarea bannerelor oficiale impuse prin regulamente și caietele de sarcini.
- b) Aprecierea calității arbitrajelor și a performanțelor arbitrilor în conformitate cu Regulamentul de joc și criteriile stabilite de Comisia Centrală de Arbitri și CCOD.

Articolul 20. Activitatea observatorului.

Înainte de a ajunge în localitatea de desfășurare a jocului, observatorul trebuie să contacteze arbitri principali, asigurându-se e că sosirea acestora la locul de desfășurare al jocului se face cu aproximativ 75 de minute înainte de joc, că nu există situații de indisponibilitate și că sunt întrunite condițiile unei prestații corespunzătoare.

La sosirea la locul de desfășurare al jocului, observatorul/delegatul trebuie să invite la ședința tehnică pe: arbitrii principali, arbitrii ajutători, reprezentanții celor două echipe, șeful formațiunii de pază, șeful formațiunii de jandarmi, medicul competiției și/sau medicul ambulanței. În cazul în care doctorul reuniunii este medicul de pe salvare, acesta poate ajunge la sală cu 10 minute înainte de ora oficială de începerea jocului, situație în care se va face un instructaj separat de către observatorul/ delegatul jocului.

La ședința tehnică, observatorul trebuie:

- a) Să discute cu organizatorii jocului, măsurile pe care le-au întreprins pentru organizarea competiției, conform cu regulamentele F.R.H. în vigoare.
- b) Să se informeze despre numărul total de bilete vândute, invitații acordate, numărul de spectatori prognozat, repartiția și separarea grupurilor de simpatizanți ale celor două echipe și ce măsuri vor fi luate pentru a garanta securitatea simpatizanților echipei gazdă și echipei oaspete înainte, în timpul și după încheierea jocului.
- c) Să verifice împreună cu șeful forțelor de ordine (jandarmerie) dacă s-au luat măsuri de interzicerea accesului acelor suporteri care au interdicție de pătrundere în arenele sportive, în conformitate cu prevederile Legii nr. 4/ 2008, a celor aflați sub influența substanțelor psihotrope, a băuturilor alcoolice, acelor care se manifestă violent (vehement) la adresa forțelor de ordine, a conducerii clubului organizator/vizitator, care au asupra lor obiecte contondente sau de altă natură, ce pot pune în pericol viața sau integritatea participanților, activități ce sunt interzise prin prevederile Legii nr. 10 / 2012.
- d) Să stabilească un punct în care să se reunească comitetul de urgență, în cazul producerii unor evenimente deosebite.
- e) Să ceară organizatorilor să numească o persoană de contact cu care să se poată lua legătura, dacă este necesar, înainte, în timpul și după terminarea jocului, pentru a întreprinde în caz de nevoie, măsuri operative ce se impun.
- f) Să asigure posibilitatea reprezentantului oficial echipei oaspete să ia legătura cu observatorul, cu reprezentantul oficial al echipei gazdă
- g) Să ceară organizatorilor jocului ca la vestiarul arbitrilor să fie asigurate măsuri de ordine și siguranță, prin existența a doi stewarzi.
- h) Observatorul/delegatul jocului trebuie să ceară cuplului de arbitri principali să conducă jocul conform regulamentului de joc și să sancționeze încă de la

- i) Începutul partidei toate actele nesportive, grosolane precum și jocul dur, la intimidare, practicat de una sau ambele echipe.
- j) Dacă din diverse motive, jocul nu poate începe sau nu poate fi continuat, impunându-se amânarea sau întreruperea acestuia, observatorul/delegatul va urmări că arbitrii jocului să aplice corespunzător prevederile R.O.D.C.N.H.
- k) pentru asemenea situații și să întocmească un raport suplimentar, pe care îl va înainta de la locul de desfășurare al jocului către Secretarul general și președintele C.C. O.D..
- l) La jocurile din cadrul campionatelor naționale, observatorii/delegații vor discuta cu arbitrii prevederile regulamentare pentru cazurile de egalitate la terminarea celor 60 de minute de joc.
- m) Observatorul/delegatul jocului va solicita cooperarea delegațiilor oficiale ale celor două echipe pentru o comportare civilizată a suporterilor și totodată, va sublinia că nerespectarea măsurilor de ordine, protecție și securitate, precum și producerea de incidente, atrage după sine sancționarea celor vinovați și a cluburilor de handbal implicate, potrivit prevederilor regulamentare.
- n) Observatorul/delegatul va atenționa reprezentanții ambelor echipe și arbitrii în legătură cu netolerarea jocului brutal, respectarea disciplinei și disputarea jocului într-un deplin spirit de fair play.
- o) Oficialii celor două echipe și arbitrii sunt obligați să sesizeze observatorul/delegatul, dacă au cunoștință cu privire la fapte care să conducă la încălcarea eticii sportive și/sau la practici neregulate. Observatorul/delegatul este obligat ca, în situația în care este sesizat, să solicite o declarație scrisă și semnată de către persoana care l-a înștiințat în legătură cu faptele respective.
- p) La ședința tehnică, reprezentanții celor două echipe vor prezenta câte un exemplar din echipamentul de joc al echipei proprii (tricou, șort), lista jucătorilor de câmp, a portarilor, culoare sacou/cămașă/tricou antrenor ecuson A, culoare echipamentului distinct al personalului abilitat cu ștergerea suprafeței de joc. Reprezentanții echipei gazdă vor pune la dispoziția echipei oaspete ecusoanele și cartonașele de time-out.

Articolul 21. Obligațiile cluburilor și asociațiilor sportive

Cluburile și asociațiile sportive organizatoare ale jocurilor oficiale au următoarele obligații în legătură cu observatorii/delegații:

- a) Să suporte costurile privind baremurile de observator/delegat, conform Drepturilor materiale pentru observator (Secțiunea Documente Utile, site-ul frh.ro), transportul, masa și cazarea acestora, cu excepția jocurilor din Liga Națională feminină/masculină;

- b) Să asigure integritatea și securitatea, siguranța și liniștea observatorilor și a bunurilor acestora în localitatea respectivă. În acest scop, cluburile vor coopera cu societățile de pază și protecție și forțele de ordine (jandarmerie), după caz, poliție.
- c) Să ducă la îndeplinire toate cerințele legale ale observatorilor și delegațiilor F.R.H., pentru buna desfășurare a jocului la care participă .
- d) Cluburile și asociațiile sportive sunt obligate să remedieze, la cererea observatorului/delegatului, toate neconformitățile constatate înaintea
- e) începerii unui joc/ turneu. Masa scorer- cronometrului și băncile de schimb trebuie să fie poziționate în așa fel încât cronometrul, scorerul și observatorul se poată vedea liniile spațiului de schimb.
- f) Să asigure măsurile de protecție și ordine prin firme specializate de pază, cu număr adecvat de stewarzi (pentru jocurile cu grad mare de risc, cu grad de risc mediu și cu grad de risc mic) în vederea evitării unor incidente la locul de desfășurare a competiției.
- g) În cazul unor situații de forță majoră (în mod deosebit de ordin administrativ sau în cazul producerii unor avarii) să întreprinde toate măsurile ce se impun în vederea continuării jocului.
- h) Persoanele care sunt desemnate pentru ștergerea suprafeței de joc(minim una pentru fiecare jumătate de teren-la jocurile de Liga Națională și Cupa României), sunt obligate să se conformeze cerințelor arbitrilor principali.
- i) Să se asigure că observatorii pot părăsi incinta de desfășurare a competiției, precum și localitatea în care a avut loc jocul, în condiții de siguranță deplină.

Articolul 22. Obligațiile observatorului/delegatului înaintea jocului:

- a) Urmărirea și asigurarea completării protocolului de joc, verificarea legitimațiilor sportivilor în care să fie trecut numele sportivului, clubul aparținător, viza anuală, viza medicală din partea unei instituții specializate (medicina sportivă) cu parafa medicului, a ecusoanelor persoanelor înscrise în raportul de joc și a oficialilor de la masa scorer-cronometrului. La Liga Națională masculin și feminin, legitimarea sportivilor și a oficialilor de echipă se va face folosind Sistemul Electronic de Înregistrare al F.R.H. În situația în care oficialii echipelor nu au ecusonul stabilit de regulamentul, aceștia au dreptul de a lua loc pe banca de rezerve a echipei proprii pe baza carnetului de antrenor/delegat/cadru medical, având cu viza medicală anuală, cu ștampila și semnătura F.R.H. Cazul în care se încalcă aceste prevederi, celui/celor în cauză li se va întocmi raport suplimentar care va fi înaintat spre analiză Comisiei Centrale de Disciplină.
- b) Urmărește asigurarea tuturor măsurilor regulamentare pentru începerea în bune condiții a jocului oficial la care a fost delegat .
- c) În situația apariției unor fenomene negative, neprevăzute (de exemplu aruncarea de confeti pe terenul de joc), întreprinde măsuri operative de

- d) Înlăturarea acestora și atenționare prin stația de amplificare a sălii de necesitate respectării normelor în vigoare.
- e) După caz, asigură măsuri suplimentare de protecție a băncilor de rezerve, în mod expres ai echipei oaspete, în situația apariției unor stări conflictuale.
- f) Se asigură că toate persoanele de la masă oficiala au asigurate bune condiții de desfășurare a activității (mapă profesională, cunosc activitățile ce trebuie întreprinse pe toată durata partidei).
- g) Urmărește ocuparea în bune condiții, a locurilor în tribună spectatorilor și a celor două galerii.
- h) Alte atribuțiuni care reies din Caietele de Sarcini ale Ligii Naționale, Cupei României, Diviziei A.

Articolul 23. Obligațiile observatorului/delegatului în timpul jocului:

- a) Urmărirea jocului de la masa scorer-cronometrului la care vor avea acces numai persoanele autorizate (observator, scorer, cronometr, crainic, manipulator tabelă). Interzicerea oricărei persoane de a staționa între liniile de margine și balustradele de protecție ale tribunelor, precum și în spatele liniilor de poartă ale terenului, cu excepția fotografiilor și a ziariștilor acreditați și care prezintă semne distincte privind calitatea acestora.
- b) Colaborarea cu arbitrii și oficialii celor două echipe pentru desfășurarea în bune condiții a jocului.
Observatorul / delegatul federal nu poate lua decizii privind jocul însă, dacă este necesar, poate să întrerupă jocul și să informeze arbitrii privind încălcarea regulamentelor de joc (proteste repetate ale oficialilor, sportivilor, aruncarea în teren cu obiecte, defectarea tablei de marcaj, schimbări greșite, amplasarea de bannere cu caracter rasist, antisemit sau jignitor etc). Responsabilitatea pe terenul de joc revine în exclusivitate arbitrilor.

Articolul 24. Obligațiile observatorului/delegatului în timpul pauzei:

- a) Se deplasează la și de la vestiarul arbitrilor, împreună cu aceștia.
- b) Interzice pătrunderea în vestiarul arbitrilor a oricărei persoane neautorizate, prin instalarea unui agent de securitate-intervenție, instruit în acest sens.

Articolul 25. Obligațiile observatorului/delegatului după joc

- a) Urmărește încheierea în bune condiții a jocului,
- b) Se asigură că arbitrii pot ajunge în siguranță la vestiar, iar dacă este necesar, îi însoțește.
- c) Urmărește închiderea și verificarea raportului de joc, care să corespundă cu modul de desfășurare al acestuia, semnat de către arbitrii principali și observator/delegat.

- d) Analizează împreună cu arbitrii principali prestatia acestora, întocmeste raportul și îi informează cu privire la calificativul acordat.
- e) Transmiterea în termen de 24 de ore a raportului de observator, al raportului arbitrilor (autoevaluarea) și a procesului verbal al ședinței tehnice către C.C.O.D, la adresa de email ccod@frh.ro. De asemenea, în termen de 72 de ore, originalele documentelor mai sus amintite vor fi trimise prin curier la sediul FRH din București, str Av Popa Marin nr 2, Sectorul 1, cod 011962. Revine ca obligație expresă în sarcina observatorului/delegatului F.R.H. ca atunci când este întocmit un raport suplimentar, să fie transmis imediat de la locul de desfășurare a jocului / competiției, prin e-mail, pe adresele ccod@frh.ro , ccdisciplina@frh.ro si nicolae.luca@frh.ro . Originalele raportului de joc și raportului suplimentar , după caz, vor fi depuse la sediul F.R.H. – Comisia de Competiții, în termen de 24 de ore de la încheierea jocului, de către observator sau arbitrii principali ai jocului.
- f) Discutarea cu arbitrii a eventualelor incidente care s-au petrecut și, verificarea în detaliu în a informațiilor sale cu cele ale arbitrilor principali, privind acordarea sancțiunilor disciplinare, eliminări temporare, descalificări acordate sportivilor, oficialilor, pentru a fi evitate erorile.
- g) Închiderea raportului de joc online Verificarea concordantei între raportul de joc scris și cel online.
- h) Completarea raportului de joc online, pe baza raportului de joc scris, în cazul în care scorerul online nu a fost prezent la joc. În acest caz, se întocmește raport suplimentar.
- i) În cazul unor incidente grave, observatorul /delegatul de joc trebuie să încerce să obțină maximum posibil de probe pentru instanțele disciplinare ale forului care l-a delegat la jocul respectiv (probe audio-video eventual martori).
- j) În maximum 30 de minute după încheierea partidei, observatorul va înștiința telefonic conducerea C.C.O.D. despre desfășurarea jocului.

Articolul 26. Observatorii/delegații trebuie să adopte o atitudine rezervată față de reprezentanții mass-media. Ei nu pot da declarații sau face comentarii imediat după joc, ci numai după înaintarea rapoartelor de observare către forurile competente. Observatorii/delegații trebuie să se abțină de la orice fel de comentariu asupra prestației arbitrilor și deciziilor acestora în conducerea jocului. De asemenea, observatorii/delegații nu trebuie să se pronunțe cu privire la eventualele sancțiuni disciplinare.

Articolul 27.

Observatorul/delegatul este responsabil pentru evaluarea (aprecierea) prestației arbitrilor, având obligația de a sta împreună cu ei și de a-i coordona pe timpul

șederii la locul de desfășurare a jocului. Pe întreaga durata delegării sale, observatorul:

- a) Se va asigura că arbitrii nu iau parte la conferința de presă și nu discută cu presa înainte, în timpul sau după terminarea jocului;
- b) Va analiza desfășurarea jocului printr-o discuție constructivă cu arbitrii, în care să evidențieze aspectele pozitive, le va da explicații și îi va sfătui în vederea viitoarelor delegări la alte jocuri. Va analiza capitolele din raportul de observare, va evalua prestația acestora, făcându-le recomandările pentru îmbunătățirea prestației viitoare, după care va anunța calificativul obținut de cei doi arbitri. În acest sens observatorul trebuie:
- c) Să stabilească prioritățile discuției, abordând două sau trei puncte importante;
- d) Să menționeze întâi aspectele pozitive și apoi ceea ce trebuie corectat;
- e) Să dea sfaturi concrete, bazate pe ceea ce s-a petrecut în timpul jocului respectiv, acestea fiind ușor de înțeles și măsurabil;
- f) Să dea posibilitatea arbitrilor să-și spună părerea și să încurajeze să-și analizeze în mod autocritic prestația;
- g) Să ofere soluții alternative pentru îmbunătățirea prestației și a colaborării în cuplu .

Observatorul/delegatul va folosi o scală de evaluare generală pentru a indica prestația arbitrilor ca: nesatisfăcător, satisfăcător, mediu, bine și foarte bine. În evaluarea generală, se vor lua în calcul următoarele:

- a) Gradul de dificultate al jocului;
- b) Aplicarea și interpretarea corectă a regulamentului jocului de handbal, controlul jocului, aprecierea tactică și conducerea jocului;
- c) Controlul disciplinar și conducerea unitară a jocului, comportamentul sportivilor, oficialilor și al spectatorilor;
- d) Personalitatea celor doi arbitri;
- e) Pregătirea fizică, aspectul fizic, plasamentul și deplasarea în teren;
- f) Colaborarea cu masa oficială și observatorul/delegatul jocului;

Articolul 28. Completarea și transmiterea rapoartelor

Observatorii/delegații sunt obligați să completeze procesul verbal al ședinței tehnice, raportul de observare și alte documente necesare, să le scaneze împreună cu raportul de autoevaluare al arbitrilor și să le trimită prin e-mail la adresa ccod@frh.ro în termen de 24 de ore și apoi să le expedieze prin firma de curierat forului care i-a delegat, în termen de maxim 72 de ore de la terminarea jocului respectiv. În situația în care trebuie înaintat un raport suplimentar, acesta se va trimite imediat de la locul de desfășurare al jocului (competiției) prin e-mail la adresele ccod@frh.ro, nicolae.luca@frh.ro și ccdiciplina@frh.ro.

În caz de incidente, observatorul/ delegatul va consemna într-un raport suplimentar:

- a) identitatea sportivilor sau oficialilor, numărul de spectatori care au săvârșit abateri, minutul și secunda în care acestea au fost comise, durata, motivul care i-a determinat, descrierea cronologică a acțiunilor neregulate, a consecințelor produse de acestea, precum și comportarea colegilor de echipă și a celorlalte persoane pe banca de rezervă;
- b) Incidentele produse de suporterii echipelor: ce echipă au susținut, descrierea incidentului, sectorul din tribună în care se aflau și momentul în care s-a petrecut, durata, gradul de pericolozitate, consecințele produse cu evaluarea distrugerilor și pagubelor, comportare oficialilor clubului, modul în care am intervenit forțele de ordine, dacă s-au folosit materiale pirotehnice în tribună sau au fost aruncate și pe suprafața de joc, dacă au fost folosite alte obiecte aruncate spre alte sectoare ale tribunelor sau spre terenul de joc (role de hârtie, brichete, scaune, petarde, fumigene, făclii, torțe, alte obiecte contondente), locul în care acestea au aterizat și dacă au fost lovite sau rănite persoane. Dacă spectatorii au invadat sau am încercat să invadeze terenul de joc, zona în care s-a produs, numărul persoanelor implicate, durata și consecințele, modul în care au intervenit forțele de ordine și comportare jucătorilor și a oficialilor echipelor în timpul incidentelor, comportarea violentă sau cu caracter asista jucătorilor și sau a spectatorilor. Descrierea detaliată a acestora, durata și amploarea, modul în care au intervenit organizatorii pentru a le opri (anunțul repetate la stația de amplificare ori lipsa acestora, intervenția forțelor de ordine, ș.a.m.d.), măsurile luate de observator în cazul producerii unor incidente, verificarea personală a pagubelor produse în incinta sălii, anexarea unor rapoarte ale forțelor de ordine. Observatorii/delegații oficiali nu sunt autorizați să comunice conținutul rapoartelor acestora decât conducerei F.R.H./A.J.H./A.M.H.

Observatorii/delegații oficiali sunt datori să evalueze prestația arbitrilor într-o manieră obiectivă, neutră și independentă. Ei trebuie să ia în considerare numai faptele, așa cum le au constatat personal și să nu fie influențați de altcineva. Rolul observatorului este de a sprijini Comisia Centrală de Arbitrii, prin evaluarea prestației arbitrilor. În raportul său, acesta trebuie să menționeze punctele pozitive ale prestației arbitrilor, precum și aspectele care necesită o îmbunătățire, prin aceasta asigurând comisiei de specialitate o evaluare corectă și precisă a evoluției arbitrilor principale jocului.

Articolul 29. Drepturile observatorilor/delegaților

- a) Să participe la activitățile organizate cu observatorii de către C.C.O.D.;
- b) Să primească materialele didactice pregătite pe plan național sau internațional pentru pregătirea personală și unificarea aplicării liniei de arbitraj;
- c) Să primească materialele necesare desfășurării activității de observator;
- d) Să fie delegați pentru observarea jocurilor de către Comisia Centrală de Observatori și Delegați, în funcție de necesitățile concrete ale competiției pe care le organizează F.R.H. și de modul în care au fost evaluați de către C.C.O.D.;
- e) Să primească pentru fiecare joc la care este delegat, baremul stabilit de către FRH.
- f) Are dreptul de a refuza participarea la joc, dacă la una dintre echipele în cauză evoluează o rudă sau afin de gradul I - III.

Articolul 30. Îndatoririle observatorilor/delegaților

- a) Să supravegheze și să aplice întocmai prevederile R.O.D.C.N.H., precum și deciziile Comisiei Centrale de Observatori și Delegați;
- b) Să comunice de urgență, în scris, conducerii C.C.O.D. orice modificarea datelor personale (C.I., modificare de adresa, etc) precum și a datelor de contact (telefon, fax, adresă de e-mail, etc);
- c) Să folosească numai tipizatele puse la dispoziție de către C.C.O.D., precum și modul de transmitere solicitat de către F.R.H.: în format digital procesul verbal al ședinței tehnice, în Excel raportul de observator și în Word raportul suplimentar, raportul de autoevaluare al arbitrilor și eventual raportul suplimentar(scanate).
- d) Să dovedească corectitudinea și obiectivitatea în observare jocurilor de handbal;
- e) Să respingă orice încercare de influență sau corupție și să sesizeze în scris forul care l-a delegat, în cazul producerii unor astfel de fapte;
- f) Să completeze rapoartele de observare detaliat și cu claritate, semnalând orice eveniment în legătură cu desfășurarea jocului și să-l înainteze în termen regulamentar forului care l-a delegat;
- g) Să participe la activitățile organizate de F.R.H. cu observatorii/delegații, la examenul **anual, testări sau consfățuri**, ori de câte ori situația o impune, precum și alte activități cerute de conducerea F.R.H.;
- h) Să răspundă întrebărilor și comunicatelor emise de C.C.O.D. în termenele stabilite. În caz contrar, activitatea observatorilor se consideră ca fiind nulă, cei în cauză nemaiputând oficia ca observatori/delegați la jocurile oficiale, pentru lipsa de preocupare în pregătirea personală;

- i) Să aibă o comportare ireproșabilă și să contribuie prin exemplul personal la protejarea prestigiului activității handbalistice;
- j) Medicul de pe salvare poate fi și medicul reuniunii, în lipsa unui medic sportiv. În situații cu totul deosebite, pentru o intervenție iminentă față de o persoană oficială sau spectator, pot interveni medicul reuniunii, precum și medicul salvării;
- k) Să nu permită începerea jocului la Liga Națională fără o ambulanță dotată corespunzător intervenției de forță majoră (de tipul B) și fără medicul reuniunii.
- l) Dacă la jocurile de Liga Națională masculin și feminin, după 30 minute de la ora oficială de începerea jocului nu este prezentă salvarea echipată corespunzător sau nu există un medic al reuniunii, jocul se declară încheiat. Acesta se va reprograma a doua zi, în condițiile prevăzute la Regulamentul Disciplinar. Întârzierea ambulanței între 11 - 30 minute față de ora oficială de începere a jocului se sancționează cu penalitate pecuniară stabilită de Regulamentul Disciplinar.

Articolul 31.

Delegarea observatorilor oficiali la jocurile de handbal din cadrul Ligilor naționale se face de către Comisia Centrală de Observatori și Delegați, cu aprobarea secretarului general al F.R.H.

Articolul 32.

Desemnarea delegaților oficiali la jocurile de handbal din cadrul campionatelor naționale de juniori se face de către Comisia Centrală de competiții, cu aprobarea secretarului general al F.R.H.

CONTROLUL ȘI EVALUAREA ACTIVITĂȚII OBSERVATORILOR ȘI DELEGAȚILOR

Articolul 33.

Evaluare și controlul activității observatorilor se exercită de către conducerea C.C.O.D. și de către Secretarul general al F.R.H.

Articolul 34.

Neîndeplinirea corespunzătoare sau încălcarea obligațiilor de către observator/delegat poate conduce la reținerea de la delegări, suspendarea, sau, după caz, excluderea din Comisia Centrală de Observatori și Delegați .

Articolul 35.

35.1. Pentru abateri de la regulamentele F.R.H., observatorii și delegații se sancționează astfel:

35.1.1. Avertisment pentru:

- a) nerespectarea fără motive temeinice a orei de începere a jocului sau a pauzei dintre reprize;
- b) întocmirea de către arbitrii ajutători cu date greșite sau incomplete a raportului de joc, atunci când fapta nu a produs consecințe

35.1.2. Suspendarea de la 1 (una) la 3 (trei) etape, pentru:

- a) neconfirmarea disponibilității delegării în maxim 24 de ore de la anunțarea acesteia. Se exceptează cazurile de forță majoră.
- b) atitudine necorespunzătoare față de persoanele oficiale;
- c) neverificarea înainte de începerea partidei a dreptului de joc, a stării terenului și a instalațiilor acestuia, în conformitate cu prevederile regulamentare, atunci când se aduc prejudicii de orice natură bune desfășurării a meciului sau echipelor participante;
- d) tănuirea întârzierii arbitrilor, fără ca jocul să fi început;
- e) nedepunerea la F.R.H., de către observatorii români, delegați de către I.H.F. sau E.H.F. la jocurile oficiale sau amicale, a raportului scris referitor la jocul/jocurile la care au participat, în termen de 7 zile de la revenirea în țară;
- f) neparticiparea la cursurile teoretice și practice organizate de F.R.H., în afara situațiilor motivate și acceptate ca atare.

35.1.3. Suspendarea de la 2 (două) la 4 (patru) etape, pentru:

- a) Prezentarea cu întârziere la sală, după termenul regulamentar, nemotivat, fără ca jocul să fi început.
- b) Neanunțarea indisponibilității, cu minim 7 (șapte) zile înainte de data ședinței C.C.O.D. la care se fac nominalizările pentru etapa/etapele următoare. Se exceptează cazurile de forță majoră.
- c) Prezentarea la teren într-o ținută necorespunzătoare;
- d) Neînchiderea raportului online (verificarea concordanței între raportul de joc scris și raportul de joc online)
- e) Neîncărcarea raportului de joc scris în S.E.I. (poză/pdf)
- f) Neîntocmirea raportului online de către scorerul online.
- g) Neîntocmirea raportului online de către observator, în cazul absenței scorerului online

- h) Neverificarea returnării ecusoanelor echipei gazdă, de către echipa oaspete;
- i) Acceptarea unor încălcări ale prevederilor regulamentare privind suprafața de joc, instalațiile anexă, marcajul terenului, porțile, plasele, iluminatul sălii, spațiul de schimb și vestiarele echipelor, măsurile de ordine ne aplicate, precum și neconsemnarea acestora într-un raport suplimentar;
- j) Nerespectarea dispozițiilor privind accesul la vestiare, precum și la vestiarul arbitrilor, a persoanelor neautorizate;
- k) Neîntocmirea, întocmirea incompletă sau cu date eronate a raportului de observare și/sau a procesului verbal al ședinței tehnice;
- l) Netransmiterea din localitatea de desfășurare a jocului / competiției, imediat după joc, a raportului suplimentar (când este cazul);

35.1.4. Suspendarea de la 3 (trei) la 5 (cinci) etape, pentru:

- a) Refuzul de a oficia o partidă la care a fost delegat, fără a putea dovedi motive temeinice;
- b) schimbarea delegării/ilor cu alt/alți observator/i, fără a avea acceptul organului care la (i- a) delegat;
- c) Intervenții în mass-media, referitoare la meciurile la care sunt delegați sau referitoare la alți observatori;
- d) Greșita aplicare, fără intenție, a regulilor de joc și a celorlalte regulamente, care nu influențează în mod direct rezultatul final al jocului.

35.1.5. Suspendarea de la 6 (șase) la 10 (zece) etape, pentru:

- a) Neprezentarea sau prezentarea cu întârziere la sală, după termenul regulamentar, nemotivat, iar jocul s-a desfășurat fără observator sau cu alt observator desemnat ulterior;
- b) Introducerea de date nereale și/sau omiterea cu știință de a introduce date reale în raportul de joc/raportul suplimentar, acte de natură să producă consecințe semnificative.
- c) Calomnierea și/sau insultarea sub orice formă a arbitrilor, observatorilor, personalului FRH precum și a comisiilor F.R.H.;
- d) Intervenții în mass-media referitoare la meciurile observate de către acesta sau de către colegi, atunci când la Jocurile respective au avut loc evenimente deosebite care sunt în curs de soluționare de către comisiile federale.
- e) injurii aduse arbitrilor, arbitrilor scorer/cronometrori înainte, în timpul sau după terminarea partidei;
- f) injurii sau gesturi necuviincioase la adresa publicului, jucătorilor sau antrenorilor/oficialilor celor două echipe, precum și la adresa arbitrilor scorer/cronometrori;

35.1.6. Suspendarea de la 7 (șapte) la 12 (douăsprezece) etape, pentru:

- a) Părăsirea sălii înainte de terminarea jocului, fără un motiv întemeiat
- b) Neîndeplinirea atribuțiilor care le revin în cazul producerii unor incidente.
- c) Greșita aplicare, cu intenție, a regulilor de joc și a celorlalte regulamente, care influențează în mod direct rezultatul final al jocului sau care favorizează în mod evident una dintre echipe.

35.1.7. Reținerea de la delegări de la 2 (două) la 4 (patru) etape, pentru:

- a) Netransmiterea, în termen de 24 de ore, la adresa de email ccod@frh.ro, a procesului verbal al ședinței tehnice, raportului de observare și raportului de autoevaluare al arbitrilor, scanate.
- b) Netransmiterea, în termen de 72 de ore, prin curier, a documentelor originale amintite la pct a), la adresa FEDERATIA ROMANA DE HANDBAL, Bucuresti, Sectorul 1, str Av Popa Marin nr 2, cod 011962.
- c) Netransmiterea în termen de 72 de ore, la adresa de email ccod@frh.ro, a raportului de autoanaliza în urma vizionării jocului la care observatorul a fost delegat.

35.1.8. Retinerea de la delegari de la 3 (trei) la 5 (cinci) etape, pentru:

- a) Întocmirea superficială sau cu date eronate a raportului de autoanaliza.
- b) Necomunicarea calificativului arbitrilor, după joc, în urma întocmirii raportului de observare.

35.2.Excluderea din corpul de observatori

Excluderea din corpul de observatori constă în încetarea calității de observator delegat și radierea din corpul de observator și poate interveni în următoarele cazuri:

- a) Refuzarea delegării la anunțarea acesteia de 2 ori consecutiv sau de 3 ori în total într-o ediție de campionat național, fără a prezenta motive temeinice, argumentate;
- b) Prezentarea la jocul la care a fost delegat sub influența băuturilor alcoolice sau în stare de ebrietate;
- c) Încasarea unor sume necuvenite sau acceptare de avantaje materiale sau de altă natură din partea echipelor respective sau altor persoane interesate, pentru a influența jocul sau rezultatul final al acestuia;
- d) Modificarea documentului justificativ de plată în vederea încasării în mod intenționat a unui barem mai mare, necuvenit legal.

- e) Introducerea unor date eronate în chitanța pentru decontarea cheltuielilor aferente jocului (CNP, seria și numărul C.I., adresa, etc) sau realizarea unor înțelegeri de orice altă natură privind încasarea unor sume diferite de cele aprobate de către F.R.H.;
- f) Lovirea sau alte violente îndreptate împotriva unui arbitru/observator
- g) Lovirea sau alte violente îndreptate atât împotriva unui jucător sau a unor persoane oficiale din conducerea echipelor participante la joc, cât și împotriva spectatorilor
- h) Inițierea, participarea și instigarea (dovedite) la acțiuni care pot știrbi prestigiul organelor de conducere ale F.R.H. și comisiilor sale;
- i) Inițierea/participarea la acte huliganice sau provocare de scandaluri repetate;
- j) Condamnarea definitivă pentru o infracțiune săvârșită cu intenție.
- k) Excluderea din activitatea handbalistică pentru alte abateri prevăzute de Regulamentul disciplinar sau pentru fapte ce nu sunt cuprinse în Statutul și regulamentele F.R.H., dar care încalcă prevederile constituționale sau intră sub incidența Codului Penal.

Articolul 36.

36.1.În cazul în care observatorii /delegații oficiali își îndeplinesc necorespunzător sau cu rea intenție atribuțiile, Comisia Centrală de observatori și delegați poate proceda la suspendarea pentru perioade cuprinse între 1 (una) etapă și 12 (douăsprezece) etape sau excluderea din corpul de observatori / delegați.

36.2. Suspendarea constă în interzicerea activității de observator/delegat pe o perioadă de timp determinată și are legătură cu categoria/nivelul jocului care a determinat suspendarea. Pe perioada suspendării, observatorului/delegatului i se retrage și dreptul de a fi delegat ca scorer/cronometror, crainic, manipulator tabelă, scorer online.

Articolul 37.

Abaterile disciplinare săvârșite de observatori/delegați sunt analizate potrivit procedurilor prevăzute de Statut și de prezentul regulament și trimise spre ratificare către CCD, conform Regulamentul disciplinar ale F.R.H.

Articolul 38. Controlul antidoping

F.R.H. interzice folosirea de substanțe stimulatoare, dopante sau anabolizante, stupefiante prevăzute în listele oficiale publicate pe site -ul ANAD și site-ul fără F.R.H., în întreaga activitatea în handbalistică. Observatorii/delegații federali au obligația de a pune la dispoziția celor în drept posibilitatea ca după terminarea

unui joc să se poată face controlul doping solicitat față de sportivii echipelor și oficialii acestora.

Articolul 39. Contestații

În cazul în care prestația arbitrilor principali la un joc de handbal este notată cu cel puțin un calificativ „nesatisfăcător”, la oricare dintre rubricile raportului de observator, propunerea de sancționare a arbitrilor în cauză va fi înaintată spre soluționare Comisiei Centrale de Arbitri, care va înainta hotărârea spre ratificare, Comisiei Centrale de Disciplină.

În situația în care prestația unui observator este contestată, aceasta va fi analizată de către conducerea C.C.O.D. și înaintată, spre ratificare, Comisiei Centrale de Disciplină.

Articolul 40. Încetarea activității

Activitatea observatorilor și delegaților încetează în următoarele cazuri:

- a) Dacă devin inapți din punct de vedere medical;
- b) La împlinirea vârstei de 70 de ani.
- c) Dacă se retrag din activitatea de observator/ delegat printr-o cerere scrisă, înaintată și aprobată de conducerea C.C.O.D.;
- d) Dacă sunt excluși din corpul de observatori oficiali de către Comisia Centrală de Disciplină, la propunerea Comisiei Centrale de Observatori și Delegați sau a conducerii FRH;
- e) Dacă nu mai sunt cuprinși în corpul de observator

Componenta numerică și nominală a corpului de observatori va fi aprobată anual, în funcție de necesitățile concrete ale fiecărei categorii competiționale, la propunerea C.C.O.D., de către Secretarul general - Comitetul Director – Consiliul de Administrație.

Articolul 41. Aplicabilitate.

- a) Regulamentul de organizare și funcționare al Comisiei Centrale de Observatori și Delegați devine obligatoriu pentru toți observatorii/delegații federali, de la data validării acestuia de către Consiliul de administrație al F.R.H.;
- b) Nerespectarea prevederilor prezentului regulament va fi sancționată prin asimilare de la caz la caz, în conformitate cu Regulamentul disciplinare sau cu alte regulamente, precum și cu Statul F.R.H.;
- c) Situațiile deosebite neprevăzute în prezentul regulament se vor analiza în concordanță cu celelalte regulamente ale comisiilor F.R.H.

Articolul 42. Dispoziții finale

Orice probleme în legătură cu activitatea observatorilor delegaților oficial neprevăzut în acest regulament se va soluționa de către Comitetul Director al F.R.H., membrii C.C.O.D., membrii C.C.D.

Articolul 43.

Codul de Conduită Profesională al arbitrilor, observatorilor și delegaților F.R.H. prezentat în ANEXA, este parte integrantă a acestui regulament.

Articolul 44.

Modificările la prezentul regulament au fost aprobate în Consiliul de Administrație al F.R.H., din data de **28.06.2024** și intră în vigoare începând cu data de **01.07.2024**.

ANEXA

COD DE CONDUITĂ PROFESIONALĂ

pentru

arbitri, observatori și delegați

01 iulie 2024

Preambul

Prezentul Cod de conduită este menit să ofere linii directoare pentru toți cei care acționează pentru sau în cadrul F.R.H. în calitate de arbitri, observatori sau delegați.

Este obligația tuturor persoanelor implicate în evenimentele F.R.H. în calitate de arbitri, observatori sau delegați, să acționeze imparțial. Aceasta include obligația de a da dovadă de integritate, corectitudine, obiectivitate și precizie în fiecare acțiune sau situație legată de handbal.

Fiecare sarcină, fiecare responsabilitate, precum și orice altă activitate oficială trebuie tratată în mod profesionist. Nivelul înalt de autoritate acordat arbitrilor, observatorilor sau delegaților F.R.H. în exercitarea atribuțiilor lor necesită un nivel la fel de ridicat de angajament și expertiză din partea acestora. Nivelul înalt de responsabilitate care caracterizează îndatoririle oficiale impune un standard etic la fel de înalt pentru persoanele implicate. Respectarea acestui standard înalt se va reflecta în interacțiunea și aprecierea

terților care ulterior vor evalua F.R.H. Acest standard profesional ridicat trebuie să fie respectat în mod voluntar de către toți arbitrii, observatorii și delegații care acționează în numele F.R.H.

F.R.H. propune acest Cod de conduită și se așteaptă ca toți arbitrii, observatorii și delegații să-i respecte principiile. Procedând astfel, F.R.H. recunoaște necesitatea păstrării și încurajării încrederii care există în prezent în profesionalismul tuturor acestor persoane implicate. Această încredere trebuie să fie promovată în cadrul întregii comunități handbalistice.

F.R.H. consideră că atât calitatea cât și modalitatea procesării sarcinilor și obținerea rezultatelor se bazează pe integritatea și nivelul moral personal al persoanelor implicate, respectiv al arbitrilor, observatorilor și delegaților săi. Această integritate și comportament etic constituie baza dezvoltării viitoare a handbalului în România.

ARTICOLUL 1

Arbitrii, observatorii și delegații F.R.H. trebuie să fie liberi de orice altă obligație decât judecata imparțială și echitabilă a evenimentelor/activităților pe care urmează să le desfășoare. Deciziile bazate pe părtinire personală sau îndeplinirea oricărei obligații în afara celor legate de prevederile Statutului F.R.H., precum și a tuturor regulamentelor aplicabile sunt inacceptabile.

Arbitrii, observatorii și delegații F.R.H. trebuie:

- să considere loialitatea față de sarcinile și responsabilitățile lor, precum și față de jocul de handbal și față de F.R.H. ca fiind superioară loialității față de terțe persoane sau interes personal;
- să respecte Statutul și regulamentele F.R.H. și să nu fie niciodată parte la încălcarea acestora;
- să se sprijine reciproc și să colaboreze cu toții oficialii F.R.H. pentru ducerea la îndeplinire în bune condiții a sarcinilor, atribuțiilor și îndatoririlor;
- să nu acționeze în nume personal în niciun fel care ar putea interfera cu funcționarea normală și oficială a F.R.H.;
- să nu se angajeze în afaceri cu terți, direct sau indirect, într-un mod care nu este în concordanță cu îndatoririle și principiile F.R.H.;
- să raporteze corupția și comportamentul necuvenit ori de câte ori iau la cunoștință despre acestea;

ARTICOLUL 2

Arbitrii, observatorii și delegații F.R.H. nu trebuie să discrimineze în niciun fel prin acordarea de favoruri sau privilegii speciale nimănui, fie pentru remunerație, cadouri, favoruri, tratament special sau orice altă motivație de acest fel.

Arbitrii, observatorii și delegații F.R.H. nu trebuie să accepte, nici pentru ei sau pentru familiile lor, favoruri sau beneficii în circumstanțe care ar putea

fi interpretate ca având o influență asupra îndeplinirii sarcinilor și îndatoririlor lor.

Arbitrii, observatorii și delegații F.R.H. trebuie să evite relațiile personale cu persoane sau organizații care pot afecta îndeplinirea imparțială a sarcinilor și atribuțiilor lor.

Arbitrii, observatorii și delegații F.R.H. nu trebuie, direct sau indirect, să accepte sau să dea mită, sau să beneficeze de alte plăți nedatorate sau să primească orice alte bunuri, foloase sau servicii, în scopul de a acorda avantaje în legătură cu desfășurarea unui joc sau influențarea în vreun fel a rezultatului unui joc.

ARTICOLUL 3

Arbitrii, observatorii și delegații F.R.H. trebuie să acționeze într-un mod care să fie onorabil pentru F.R.H. și care reflectă importanța funcțiilor lor.

Referitor la acest punct, arbitrii, observatorii și delegații F.R.H. se vor abține de la:

- efectuarea de declarații de natură să prejudicieze imaginea handbalului și/sau a F.R.H.; - acționarea într-un mod de natură să dăuneze imaginii handbalului și/sau a F.R.H.
- În orice comunicare personală care implică arbitri, observatori și delegați
- F.R.H. în orice sarcină sau responsabilitate, respectiv în timpul activităților oficiale F.R.H. sau în afara activităților oficiale F.R.H., se vor aplica regulile de curtoazie. Comunicarea personală nu va fi utilizată în niciun caz pentru:
- răspândirea de informații neadevărate în legătură cu persoane sau diferite subiecte;
- a implica alte persoane în acțiuni clar orientate împotriva intereselor F.R.H.;
- a colecta informații destinate să fie comunicate mass-media sau să fie utilizate în orice mod care dăunează F.R.H.

ARTICOLUL 4

Arbitrii, observatorii și delegații F.R.H. nu trebuie să consume alcool, tutun sau substanțe similare într-un mod necorespunzător. Acest lucru înseamnă:

- consumul de alcool în exces;
- consumul de alcool, tutun sau substanțe similare în locuri publice din arenele sportive;
- consumul de alcool înainte sau imediat după activități și sarcini oficiale.

ARTICOLUL 5

Arbitrii, observatorii și delegații F.R.H. nu vor folosi abuzul verbal, violența fizică, rasismul, hărțuirea sexuală sau orice formă de discriminare, acestea constituind comportamente care nu vor fi tolerate de F.R.H.

Toleranța, precum și tratamentul echitabil și egal al tuturor părților implicate vor sta la baza comportamentului arbitrilor, observatorilor și delegaților F.R.H.

ARTICOLUL 6

Este de datoria arbitrilor, observatorilor și delegaților F.R.H. să protejeze interesele F.R.H., cluburile, jucătorii, oficialii echipelor, funcționarii/personalul/oficialii F.R.H., reprezentanții TV și mass-media, ale partenerilor și companiilor partenere, fanilor etc. printr-un comportament adecvat.

Arbitrii, observatorii și delegații F.R.H. vor promova o conduită corectă și atitudini pozitive în cadrul tuturor evenimentelor în care sunt implicați.

ARTICOLUL 7

Arbitrii, observatorii și delegații F.R.H. au datoria de a căuta permanent perfecționarea personală prin educație continuă, practică permanentă, activități fizice regulate, studiul jocului și al regulmentelor.

ARTICOLUL 8

Arbitrii, observatorii și delegații F.R.H. au obligația de a trata alți protagoniști/funcționari/persoane care se ocupă sau au legătură cu F.R.H. cu demnitate profesională și amabilitate și să se abțină de la a critica public alte persoane care sunt responsabile sau au legătură cu F.R.H.

Arbitrii, observatorii și delegații F.R.H. nu vor accepta să participe la pariuri sportive legate de competițiile F.R.H. sau nu vor cere altor persoane să facă acest lucru în numele lor.

ARTICOLUL 9

Arbitrii, observatorii și delegații F.R.H. sunt obligați să aducă imediat la cunoștința F.R.H. orice observații în legătură cu încălcări ale principiilor de bază ale conduitei sportive, fair-play-ului, ale acestui Cod de conduită, precum și orice alte încălcări ale Statutului și regulamentelor F.R.H.

ARTICOLUL 10

Încălcările acestui acord privind Codul de conduită, inclusiv încălcarea obligației de a informa corect despre evenimente și observații în legătură cu corupția sau influența nejustificată, precum și acțiuni împotriva principiilor de bază ale echității și sportului pot duce la sancțiuni împotriva arbitrilor, observatorilor și delegaților F.R.H., în conformitate cu Statutul și regulamentele F.R.H.

REGULI DE CONDUITĂ

1. Arbitrii, observatorii și delegații F.R.H. trebuie să adopte următoarele reguli de conduită:
 - Arbitrii, observatorii și delegații F.R.H. vor purta o ținută formală sau ținuta furnizată, după caz.
 - Arbitrii, observatorii și delegații F.R.H. trebuie să se abțină de la a lua orice substanță care ar putea să le afecteze performanța mentală și/sau fizică.
 - Comportamentul, discursul și atitudinea arbitrilor, observatorilor și delegaților F.R.H. în exercitarea atribuțiilor lor sau în drum spre și de la o competiție/activitate vor fi fără reproș și vor fi întotdeauna caracterizate de sportivitate, amabilitate și autocontrol.
 - Pentru activitățile oficiale, arbitrii, observatorii și delegații F.R.H. vor ajunge la locul de desfășurare suficient de devreme pentru a avea timp să pregătească infrastructura, să inspecteze instalațiile și echipamentele și să facă schimb de informații utile cu diferitele părți implicate.
 - Niciun arbitru, observator sau delegat F.R.H. nu poate critica public F.R.H., oficialii săi, partenerii săi, asociațiile individuale sau altă persoană ori entitate care are legătură cu F.R.H.
 - Arbitrii, observatorii și delegații F.R.H. trebuie să aibă și să demonstreze cunoștințe cuprinzătoare în domeniul lor de competență, înțelegerea și aplicarea regulamentelor în litera, dar și în spiritul acestora.

2. Arbitrii, observatorii și delegații F.R.H. trebuie să evite orice acțiune, interzisă sau nu în mod specific de prezentele reguli, care ar putea avea ca rezultat sau să creeze aparența unei încălcări din partea lor. În special, se vor abține de la:
 - Utilizarea F.R.H. pentru câștig personal;
 - Acordarea unui tratament preferențial oricui;
 - Pierderea parțială a independenței sau a imparțialității;
 - Comunicarea informațiilor interne confidențiale;
 - Afectarea negativă a încrederii publicului în integritatea F.R.H.;
 - Acceptarea de cadouri sau favoruri inadecvate sau excesive de la orice persoană în legătură cu desfășurarea sarcinilor și/sau atribuțiilor delegate de către F.R.H.;
 - comportament inadecvat și/sau nepotrivit și în afara cadrului de reprezentare a F.R.H.